

РЕШЕНИЕ

№ 13313

гр. София, 22.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 126 СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния
състав:

Председател: А. СТ. Я.

при участието на секретаря А. М. М.
като разгледа докладваното от А. СТ. Я. Гражданско дело № 20221110134555
по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са установителни искове с правна квалификация чл. 422 ГПК вр. чл. 59, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът *** е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК срещу ответника *** за следните суми: 216,85 лева, представляваща стойност на доставена топлинна енергия през периода ноември 2019 г. - април 2021 г. в имот с абонатен № 343066, 19,89 лева, представляваща стойност на заплатена такса за предоставяне на услуга дялово разпределение за периода май 2019 г. – октомври 2020 г., с които суми ответникът се е обогатил за сметка на ищеца, заедно със законната лихва от 15.3.2022 г. до погасяване на задълженията, 33,47 лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва върху задължението за стойност на доставена топлинна енергия за периода 31.12.2019 г. – 28.2.2022 г. и 3,68 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва върху задължението за предоставяне на услуга дялово разпределение за периода 01.7.2019 г. – 28.2.2022 г. След постъпило възражение по реда на чл. 414 ГПК са предявени установителни искове за вземанията, предмет на издадената заповед за изпълнение.

Ищецът твърди, че ответникът е потребител на топлинна енергия за стопански нужди, но между страните не е сключен писмен договор за продажба на топлинна енергия съобразно изискването на чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ. Въпреки това през процесния период ответникът е потребявал енергия в имота, поради което се е обогатил неоснователно, а ищецът се е обеднил със стойността □, както и със стойността на услугата дялово разпределение, която ищецът е заплатил на третото лице помагач. Ето защо ответникът

следва да плати стойността на доставеното количество енергия, формирана на база прогнозни месечни вноски и изравнителни сметки, изготвени по реда за дялово разпределение, както и таксата за дялово разпределение. Твърди, че ответникът е изпаднал в забава, поради което претендира и обезщетение за забава. Моли съда да установи вземанията така, както са предявени в заповедното производство. Претендира разноски.

Ответникът оспорва в имота да е доставена топлинна енергия, оспорва такава да се ползва в имота. Прави възражение за погасяване на вземанията по давност. Моли съда да отхвърли исквете. Претендира разноски.

Третото лице помагач на страната на ищеца счита исквете за основателни.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 59, ал. 1 ЗЗД:

Съгласно разпоредбата на чл. 59, ал. 1 ЗЗД извън случаите на чл. 55 – 58 ЗЗД всеки, който се е обогатил без основание за сметка на друго, дължи да му върне онова, с което се е обогатил, до размера на обедняването. Общият фактически състав на неоснователното обогатяване по чл. 59 ЗЗД включва следните елементи: обогатяване на едно лице за чужда сметка, обедняване на друго лице, свързано със съответното обогатяване, липсата на правно основание за обогатяване и липсата на друга правна възможност за защита на обеднелия. Следователно, наличието на възможност за ищеца да защити правата си чрез друг иск, както такъв на договорно основание, така и такъв, основан на друг извъндоговорен факт, например деликт, изключва възможността за този правен субект да се защити чрез субсидиарния иск по чл. 59, ал. 1 ЗЗД и в този случай последният трябва да бъде отхвърлен от съда. Ето защо съдът следва да отговори на въпроса дали между страните по спора е сключен договор, както и дали той обвързва страните за спорния период, през който се твърди, че е настъпило разместване на блага, за което липсва правно основание.

От представения по делото договор за покупко-продажба на недвижим имот, обективиран в представения от ищеца нотариален акт от 2006 г., се установява, че в процесния период ответникът е собственик на процесния имот, като не се спори, че апартаментът се намира в сграда в режим на етажна собственост /което се установява и от описанието на имота в нотариалния акт/. Няма данни по делото за процесния период ответникът да е заявил, че иска в имота да бъде предоставяна топлинна енергия за стопански нужди. Съгласно чл. 149, ал. 1 ЗЕ /в редакцията, действала към процесните отношения/, продажбата на топлинна енергия за небитови нужди се осъществява въз основа на писмени договори при общи условия, а съгласно разпоредбата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, са клиенти

на топлинна енергия. Доколкото в чл. 153, ал. 1 ЗЕ не се сочи конкретно, че разпоредбата се прилага единствено за битови клиенти на топлинна енергия, то следва, че всички собственици/ титуляри на вещно право на ползване на имоти, намиращи се в топлоснабдена сграда в режим на етажна собственост, са потребители на топлинна енергия, без оглед на това дали ползват енергията за битови или за небитови нужди. Следователно и по силата на чл. 153 ЗЕ, имаща характер на специална спрямо нормата на чл. 149, ал. 1 ЗЕ, от момента, в който ответникът е придобил собствеността върху процесния имот, между страните е възникнало договорно правоотношение, по силата на което ответникът, в качеството на собственик на имота в топлоснабдената сграда /респ. на потребител на топлинна енергия/, има задължение да заплаща стойността на доставяната от ищеца топлинна енергия в процесния имот. **Ако се приеме обратното – че за търговци облигационното правоотношение възниква едва с факта на сключване на писмен договор /осъществяването на който зависи единствено от волята на търговеца/, то в случая той би бил в по-благоприятно положение от битовия клиент – физическо лице, от потребителя. Това е така, защото всеки потребител-битов клиент, става страна по облигационното правоотношение с факта на придобиването на имот с топлоснабдена сграда. А за търговеца, професионалист, който законът никога не толерира като по-слаба страна, би се дало право на избор – сам да реши да сключи или да не сключи договор с доставчика на топлинна енергия. Такъв подход на законодателя не е мислим, поради което и съдът несъмнено счита за правилен и законосъобразен горния извод за еднакво положение на собствениците на имоти в сграда в режим на етажна собственост, независимо дали са търговци ли не.**

Дори и да се приеме, че разпоредбата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ се отнася единствено до собствениците – битови клиенти, респ., че, за да е действителен сключеният договор за продажба с топлопреносното предприятие, трябва да се установи, че е спазена предвидената в чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ писмена форма, то искът отново би бил неоснователен. Съгласно разпоредбата на чл. 293, ал. 3 ТЗ /приложима в настоящия случай, доколкото страните са търговци и този договор би имал характер на търговска сделка на основание чл. 286, ал. 1 и ал. 3 ТЗ/ страната не може да се позовава на нищожността, ако от поведението ѝ може да се заключи, че не е оспорвала действителността на изявлението.

По силата на общите условия, които обвързват ответника, тъй като е потребител на топлинна енергия, той следва да заплаща и стойността на предоставената от третото лице помагач услуга дялово разпределение.

Предвид гореизложеното, при наличието на възможност за топлопреносното предприятие да защити правото си с искове за реално изпълнение на договорно основание, субсидиарната претенция по чл. 59 ЗЗД за плащане на претендираната сума като резултат от неоснователно обогатяване следва да се отхвърли - по делото се доказва наличието на основание за извършеното разместване на имуществени блага - договор между страните, възникнал по силата на чл. 153 ЗЕ /респ. по силата на чл. 149 ЗЕ вр. чл. 293, ал. 3 ТЗ /, поради което предявеният въз основа на извъндоговорен източник иск е неоснователен.

Дори и да се приеме, че между страните не е налице облигационно отношение искът също би бил неоснователен, защото от представените доказателства не се установява обогатяване на ответника. Ищецът, който носи тежестта, не доказва, че в процесния период именно ответникът е ползвал имота /доколкото това обстоятелство не се признава от последния/, респективно – че именно той реално е ползвал доставената от ищеца топлинна енергия и услугата дялово разпределение.

Предвид изложеното съдът намира, че за ищеца не е възникнало претендираното срещу ответника вземане. Искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По иска по чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

Вземането за лихва има акцесорен характер и за дължимостта му следва да се установи както възникването на главния дълг, така и забава в погасяването на същия за процесния период. Доколкото съдът не достигна до извод за наличие на главен дълг, то неоснователна е и акцесорната претенция за заплащане на обезщетение за забава.

Дори и да се приеме, че е налице главен дълг, то акцесорната претенция отново би била неоснователна. По отношение на вземанията за неоснователно обогатяване липсва предвиден срок за плащане, поради което длъжникът изпада в забава след покана – арг. чл. 84, ал. 2 ЗЗД. По делото не са представени доказателства за отправена и получена от ответника покана за плащане на процесново задължение от дата, предхождаща подаването на исковата молба, поради което акцесорната претенция е неоснователна. Ето защо искът за установяване на вземане за мораторна лихва също следва да бъде отхвърлен изцяло.

По разноските:

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът има право на своевременно поисканите разноски в исковото производство, но такива не следва да му се присъждат, доколкото не е представил доказателства да са сторени.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от ***, ЕИК *** срещу ***, ЕИК *** искове по чл. 422 ГПК вр. чл. 59, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: 216,85 лева, представляваща стойност на доставена топлинна енергия през периода ноември 2019 г. - април 2021 г. в имот с абонатен № 343066, 19,89 лева, представляваща стойност на заплатена такса за предоставяне на услуга дялово разпределение за периода май 2019 г. – октомври 2020 г., с които суми ответникът се е обогатил за сметка на ищеца, заедно със законната лихва от 15.3.2022 г. до погасяване на задълженията, 33,47 лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната

лихва върху задължението за стойност на доставена топлинна енергия за периода 31.12.2019 г. – 28.2.2022 г. и 3,68 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва върху задължението за предоставяне на услуга дялово разпределение за периода 01.7.2019 г. – 28.2.2022 г.

Решението е постановено при участието в процеса на „***“ ЕООД, като трето лице помагач на ищеца.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис от същото на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____